

ARCOK A MAGYAR VADÁSZMÚLTBÓL

RÁDI JÓZSEF - DR. KONCZ ISTVÁN

PARTY JÓZSEF

1875-1934

Party József

Party István

apa és fia

A Party név említésekor minden vadászberkekben jártás ember „Pista bácsira” gondol, és nem az édesapjára, aki munkakörében „polihisztor” volt, hiszen a vadászat mellett az erdőgazdálkodást is kellő mélységben ismerte.

Továbbá erdei vasutat építtetett, hidat tervezett, csemetekerti újításai voltak, hadifoglyok ellátásáról gondoskodott... nem soroljuk tovább, hiszen e könyvecskében, a vadászati tevékenységén túl, erről is szeretnénk meggyőzni a kedves olvasót.

ARCOK A MAGYAR VADÁSZMÚLTBÓL
XIII.

RÁDI JÓZSEF – DR. KONCZ ISTVÁN

PARTY JÓZSEF

1875–1934

Összeállította:
dr. Koncz István

Kecskemét, 2014

Köszönet Lakatos Andor (Kalocsai Főegyházmegyei Levéltár) úrnak
és Lakatos Ferenc (műgyűjtő) úrnak.

A 85. oldalon Valaczkai Erzsébet rajza

Archív fotók, adatok:

Party Istvánné Gösswein Gabriella
Dr. Imreh Csanádné Party Gabriella
Bangó Sándorné Party Ágnes
ifj. Party István

A füzet megjelenését támogatták:

UNIVER PRODUCT Zrt.

Vezérigazgató: Molitórisz Károly

HUNTRAC Kft.

Igazgató: Zalai Géza

Pápai István

és barátai

Dr. Kocsis Lajos

Dr. Altorjay Balázs

Nyomdai gondozás: Pixelgraf Bt., Kecskemét

Party József (1875-1934)

Ajánló

Party József és Party István .. apa, és fia... két erdőmérnök – a fiú folytatja apja hivatását... gyakori jelenség. Ez a polgári életkép azonban nagyon tanulságos összefüggéseket takar. A két életút – apa születése és a fiú halála (1875-1977) közé szorított idő – egy évszázad, vadásztörténeti szempontból érdekes elemzésre ad módot. Az közismert, hogy a vadászat a mindenkori politikai elit igényeit szolgálta. Itt azonban arra is lehetőség nyílik, hogy az egyén és a társadalmat irányító ideológia viszonyát is görcső alá vegyük. Party József születésétől haláláig azonos paraméterek szerint élt és dolgozott, fia, egy apja által szolgált struktúrából indult, és egy 360 fokot fordult államformában jutott teljesítményének csúcsára!

Party József a kalocsai érseki uradalom főerdőmérnöke volt. A keresztény ideológia diktálta értékrend, főleg a családcentrikusság tekintetében a mai ember számára elképzelhetetlen léptékű egymásra figyelmet, törődést sugallt az apa számára, szerettei iránti felelősségérzete megkérdőjelezhetetlen volt. Ezt a külvilág előtt nem tehette meg fia, de ő is édesapja léptéke szerint nevelte gyermekeit, óvta családját. (Természetes volt például számára, hogy apja korai halála után, a családi gondokat teljes mértékben magára vállalja.) Nagyobb ellentét, mint egy érseki birodalom és egy kommunista diktatúrára épített állapot között nem lehet, mégis Party József és Party István átlépték ezeket a politikai határokat, József teljes mértékben „kiszolgálta” az érseket, fia pedig a pártállami vezetőket, élükön Kádár Jánossal. (A főtitkár, politikai viselkedés formájától függetlenül, el kell ismerni, Party Istvánt kiemelten kezelte.) Hogyan lehetséges ez? Úgy, hogy a két, kivételes képességű férfi nem az őket alkalmazó társadalmi erőviszonyokat nézte, hanem a hivatásos vadászok hétköznapi túlélő alázatát, a vadászat örök érvényű szellemiségét tekintette

elsődlegesnek. Számukra az volt a fontos, hogy a vadászvendég megkapja az erdőtől, az Isten teremtette természettől, amit szenvedélye igényelt. (Az természetesen más kérdés, hogy a két rendszer elitje mennyire volt birtokában bizonyos alapintelligenciának és mennyire élt vissza a hatalommal, de ez nem ezekre az oldalakra tartozik.) Az biztos, hogy Party István, ha nem a következőkben megismert családban nevelkedik, nem tudja létrehozni, kicsiszolni azt a máig tartó szakmai hírnevet, amit elért. Zseniálisan tudta ötvözni az apa szakmai és emberi erkölcsiségét a kommunista lehetőségekkel. Biztos az is, hogy apjára, családi múltjára nem hivatkozhatott, sőt, hogy ez milyen felszültséget okozott számára, örökre titok marad. Rádi József hat évet dolgozott vele egy munkahelyen, nekem is megadta a sors, hogy dr. Méray László közbenjárásával megismerjem. Több helyen írtam is erről, de ez a könyv édesapjáról szól. Rendhagyó életrajz, kissé darabos (a forrásanyag lelőhelye miatt ilyen), levéltárban szemezgette össze Rádi József, két kötetének írása közben, tehát a jelen kis füzet a „Kalocsán Gemencről” és a „Kalocsai érseki uradalom vadászkastélyai” című munkák hozadéka. Értékes hozadéka. A levéltári adatok, dokumentumok összeillesztése nem könnyű, de van egy feltétlen előnyük: hitelesek. A levéltári anyagot szó szerint adjuk tovább, technikai okok miatt csak néhány kerül eredeti formában is bemutatásra, az idézet szövegét dőlt betűvel, az általunk írt összefűző gondolatokat álló betűvel jelöljük. Alázattal, szeretettel szerkesztettük ezt a füzetet Rádi Józseffel, bízva abban, hogy annak, aki kezébe veszi, akihez eljut, örömét leli benne.

Kecskemét, 2014. április 15.

Dr. Koncz István

*Az a szőke alak amoda az Party
Itt a szigeten él, tehát nem jobb parti
Szereti a vadat, ápolja is télen
E tulajdonságáért ő hát soká éljen*

*(Fónagy József: Nyúl vadászati
meghívója 1909. 12. 05.)*

Party József 1875. április 28-án született Sergesen (Nagyvárad mellett). Nagyváradon érettségizett, majd beiratkozott a selmeczbányai m. kir. bányászati és erdészeti akadémiára, ahol a vizsgáit eredményesen abszolválta.

1899–1900. 10. 1-jéig a selmeczbányai erdőhivatalnál erdőgyakornok, majd Debrecen szabad királyi város erdőhivatalánál tölti be ugyanezt a funkciót.

Innét pályázza meg a Kalocsai Érseki Uradalom (továbbiakban KÉU) által meghirdetett erdőgyakornoki állást sikeresen, de az állás elnyeréséig már akkor is bürokratikus akadályokat kellett leküzdeni.

490 sz
erdm 902

Igazgatóság 1508 sz. a. kiadja javaslattétel végett – Party József erdőgyakornoknak – az urad. erdőgyakornoki állás elfoglalása tárgyábani levelét.

VIII. 8. 902

